

Advies van de Sociaal Domein Raad (SDR) aan het college van B&W te Nijkerk

Betreft: Transformatieplan en Taskforce Bezuinigingen Sociaal Domein Nijkerk, oktober 2020

Algemeen

Graag voldoen wij aan het verzoek om te adviseren over deze twee documenten in het sociaal domein. De aanleiding voor het proces is gelegen in een majeure bezuiniging die nodig is om de taken binnen het sociale domein te kunnen blijven uitvoeren binnen de begroting.

Als SDR willen wij geen goedkeuring uitspreken over deze maatregelen. Hoewel in het Transformatieplan sympathieke uitgangspunten worden genoemd, wij delen die: integraal, vraaggericht, participatief, worden deze onvoldoende of niet herkend in het plan van de Taskforce. Er is in deze fase onvoldoende uitwerking van het Transformatieplan om de voorstellen in het bezuinigingsvoorstel te kunnen beoordelen. Wij bepleiten het creëren van duidelijkheid in effecten en opbrengsten alvorens tot de feitelijke invoering over te gaan.

In onze visie heeft ook de Rijksoverheid een verantwoordelijkheid voor de betaalbaarheid van deze dienstverlening, gegeven de eerder opgelegde budgetkorting. Daarnaast hebben de lokale politiek en de burgers van Nijkerk een rol om de uitvoering van het Sociaal Domein op een waardige manier mogelijk te blijven maken. We spreken over solidariteit en de sterkste schouders die de zwaarste lasten moet dragen. Waak over het sociale gezicht van Nijkerk!

Documenten en resultaten toelichting

Beide documenten zijn uitvoerig bestudeerd en in een vragenronde is er door de verantwoordelijke ambtenaren uitgebreid toelichting gegeven op met name de bezuinigingsvoorstellen in het document van de Taskforce. Wij hebben dit zeer gewaardeerd en er bleek ook eensgezindheid in de denk- en ontwikkelrichting. Echter veel is nog open en moet nog worden uitgewerkt. De vraag of een krachtig inzetten van de uitgangspunten niet al tot voldoende resultaat (Goede zorg tegen lagere kosten) zouden kunnen leiden, blijft onbeantwoord evenals de vraag of er met de voorgestelde aanpak voldoende toekomstbestendig kan worden gewerkt.

Wij missen naast de uitwerking ook de investeringen die nodig zullen zijn om met elkaar te komen tot een sterk vernieuwde aanpak. Een training- en scholingsprogramma, een investeringsplan om de benodigde faciliteiten zoals een passend ICT-systeem te realiseren. En een uitgedokterd plan van communicatie met de burgers om hen te betrekken bij de uitgangspunten en de invulling van het Transformatieplan. De transformatie van het sociaal domein vraagt een grote verandering:

- van denken in klanten die iets komen halen, naar denken in mensen waarmee we in gesprek gaan
- van praten over mensen, naar afstemmen met mensen
- van producten en prestaties naar oplossingen en concrete resultaten
- van denken in afzonderlijke domeinen naar realiseren van samenhang
- van beheersen en controleren naar samen leren en ontwikkelen
- van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat'
- van verkokerd werken naar een integrale werkwijze

Dat gaat niet gebeuren als de medewerkers hierin niet uitgebreid worden geschoold en getraind! Voorkom hierbij miscommunicatie en verwarring door een begrippenlijst op te stellen

Advies

- Zorg voor het behoud van het sociale gezicht van Nijkerk, zorg dat kwetsbaren groepen niet worden geraakt; dat een stapeling van bezuinigingen mensen zou treffen moet worden voorkomen. Hierover zijn wel toezeggingen gedaan maar ze zijn niet verankerd in de uitvoering
- Zorg voor extra inkomsten:
 - a. door een vernieuwende aanpak, 'meer voor minder', Advies 4
 - b. vraag het Rijk om aanvullende financiering, een actie via de VNG en de politiek!
 - c. verhoog de inkomsten binnen Nijkerk en kijk daarnaast breder in de totale begroting of er dekking kan worden gevonden voor de incidentele (1^e jaar) dan wel de structurele kosten
- Neem een jaar de tijd om de plannen te concretiseren en de invoering door scholing en communicatie effectief te maken
- Het versterken van de inzet van de gebiedsteams is voor ons cruciaal, zowel kwalitatief als kwantitatief
- Zorg voor een goed volgsysteem van monitoring en evaluatie om de vernieuwde aanpak te blijven sturen en ontwikkelen
- Zorg voor effectief gebruik van de budgetten: besparing op de administratieve lasten, voorkomen van dubbelingen, waar verspilling aan de orde is, roep de burgers op tot matiging
- Het schrappen van preventiebeleid leidt vaak tot hogere kosten verderop in de keten. Pas daarmee op!

Kernadvies

1. Stimulering van zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid. Voor deze cultuuromslag is een apart plan en programma nodig: bewust stimuleren van eigen kracht, eigen regie en netwerk. Wat mag de burger verwachten van de lokale overheid en waar begint de eigen verantwoordelijkheid?
2. Komen tot één loket, een vindplaats, waarbij één casemanager per client/gezin het aanspreekpunt wordt, is een belangrijke stap voor de kwaliteit van de dienstverlening en de toegankelijkheid voor de burger
3. Versterken van de positie van de clientondersteuning, onafhankelijk en bij voorkeur uit het eigen netwerk, om de eigen regie van de mensen te ondersteunen en te ontwikkelen
4. Het verbinden van formele en informele zorg, hiervoor dient een gericht plan te worden opgesteld en het vraagt om bestuurlijke kracht. Er is veel te winnen door de inzet van gemotiveerde en toegeruste vrijwilligers(organisaties). Van meer professioneel naar meer normaal en menselijk. Er zijn veel voorbeeldprojecten waarbij de inzet van vrijwilligers heeft geleid tot grotere tevredenheid en lagere kosten. Verbind mensen!

Betrokkenheid SDR

Wij willen graag betrokken blijven bij de verdere besluitvorming en uitvoering. We bevinden ons op een cruciaal punt in de dienstverlening aan en de inzet van de burgers op het Sociaal Domein. De uitgangspunten van het Transformatie-plan dienen serieus tot uitvoering te komen waarbij het nieuwe normaal kan worden gerealiseerd. De mensen blijven centraal staan en de systemen gaan niet opnieuw overheersen. Professioneel en voorliggend veld zijn verbonden. Mensen helpen elkaar! Over preventie gesproken in een dreigende pandemie van eenzaamheid?!

